

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
24 Kasım 2015
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
24 Kasım 2015
No: 5436

GENEL GEREKÇE

Sermaye ve refahın tabana yayılması, gelir dağılımının iyileştirilmesi ve bu suretle sosyal dengelerin korunmasını sağlayan esnaf ve sanatkârlarımız; sosyal, ekonomik ve kültürel bakımdan ülkemizin önemli bir sosyal kesimidir. Esnaf ve sanatkârlarımız kendi istihdamını sağlamanın yanında ülkemizin istihdamına da en fazla katkıyı sunan ekonomi kesimidir. Ülke ekonomimiz için önemli bir katma değer de oluşturan esnaf ve sanatkârlarımız vergi, harçlar ve sigorta primleri primi ödemeleri ile kamu bütçesine kaynak sağlamaktadır.

Anayasa'nın 173 üncü maddesi devlete esnaf ve sanatkârlara yönelik önemli vazifeler yüklemiştir. Buna göre, esnaf ve sanatkârın devlet tarafından korunması ve desteklenmesi gerekmektedir.

Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonunun verilerine göre ülkemizde 1 milyon 588 bin 389 esnaf faaliyet göstermektedir. 2011-2015 (Ekim) arasında 475 bin 723 esnaf kepenk kapatmıştır. 2015 yılının ilk 10 ayında 66 bin 32 esnaf işyerini kapatmıştır.

Yukarıdaki verilerden de anlaşılacağı gibi esnaf ve sanatkârlarımız finansman sorunları yaşamakta ve sonuçta işyerlerini kapatmak zorunda kalmaktadır. Finansman sorunun en önemli boyutu ise istihdam maliyetleridir. Anayasal bir ilke olarak devletin esnaf ve sanatkârları korumak adına istihdam maliyetlerini azaltıcı tedbirleri alması gerekmektedir. Emeklilik döneminde faaliyetlerine devam eden esnaf ve sanatkârlardan kesilen yüzde 10 oranındaki Sosyal Güvenlik Destek Primi (SGDP) bu ilkeyi göz ardı etmektedir.

Öte yandan Sosyal Güvenlik Kurumu, emekli iken çalışmaya devam eden esnaf ve sanatkârlarımıza geçmiş yıllara ait esnaf ve sanatkârlarımızın ödemekte zorlandığı SGDP borçları çıkarmıştır. Geçtiğimiz yıllarda bu borçlar nedeniyle yüzbinlerce esnafımız haciz şoku yaşamıştır.

Dönemin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik'in Şubat 2015'te yaptığı bir açıklamaya göre emekli olduktan sonra işyeri açanların sayısı 226 bin 548, Bağ-Kur'lu olarak kesinti yapılanların sayısı 358 bin 795, Emekli Sandığı maaşlarından kesinti yapılanların sayısı ise 26 bin 81 kişi'dir. Buna göre, emekli aylıklarından yapılan SGDP kesintisi yüzbinlerce vatandaşımızı ve ailelerini ilgilendiren bir düzenlemedir.

Sonuç olarak, vermiş olduğumuz kanun teklifiyle emekli olup da çalışmaya devam eden esnaf ve sanatkârların, emekli aylıklarından yapılan SGDP kesintisinden muaf olmaları, vazife malûllüğü almakta olanların esnaf olarak çalıştıkları süre içerisinde SGDP'den muaf tutulmaları, 5510 sayılı Kanun öncesinde sigorta kapsamına girmiş olanların emekli olduktan sonra esnaf olarak çalışmaları halinde emekli aylıklarından kesilen SGDP'nin iptali ve esnaf ve sanatkârlarımıza tahakkuk ettirilen sosyal güvenlik destek primi borçlarının terkin edilmesi amaçlanmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Belirli yaş, sigortalılık süresi ve prim ödeme gün sayısı şartını yerine getirip emeklilik ve yaşlılık aylığı bağlanan sigortalıların yaşlılık aylığı kesilmeden hizmet akdine tabi çalışmaları halinde alınan Sosyal Güvenlik Destek Primi kesintisinin kaldırılması amaçlanmıştır.

MADDE 2- Vazife malullüğü almakta olanların esnaf olarak çalıştıkları süre içerisinde sosyal güvenlik destek priminden muaf olmaları amaçlanmıştır.

MADDE 3- 5510 sayılı Kanundan önce sigorta kapsamına girmiş olanların emekli olduktan sonra esnaf olarak çalışmaları halinde emekli aylıklarından kesilen sosyal güvenlik destek priminin iptali amaçlanmıştır.

MADDE 4- Tahakkuk ettirilen sosyal güvenlik destek primi borçlarının terkin edilmesi amaçlanmıştır.

MADDE 5- Yürürlük maddesidir.

MADDE 6- Yürütme maddesidir.

5510 SAYILI SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 31/5/2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendinde yer alan “(4) numaralı alt bendi” ibaresi “(1), (2) ve (4) numaralı alt bentleri” şeklinde, (b) bendinde yer alan “(4) numaralı alt bendi hariç olmak üzere diğer alt bentlerine” ibaresi “(3) numaralı alt bendine” şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 2- 5510 sayılı Kanunun 47 nci maddesinin on beşinci fıkrasının (c) bendinde yer alan “(4) numaralı alt bendi hariç olmak üzere diğer alt bentlerine” ibaresi “(3) numaralı alt bendine” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- 5510 sayılı Kanunun geçici 14 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 14- 1/10/2008 tarihinden önce iştirakçi veya sigortalı olanlar, vazife malûllüğü, malullük ve yaşlılık veya emekli aylığı bağlananlar hakkında sosyal güvenlik destek primine tabi olma bakımından bu Kanunla yürürlükten kaldırılan kanun hükümlerinin uygulanmasına devam edilir. Bunlardan bu maddede değişiklik yapan Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibariyle,

a) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1), (2) ve (4) numaralı alt bentleri kapsamında çalışanların,

b) 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre vazife malûllüğü aylığı bağlananlardan bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bendi kapsamında çalışanların,

c) Harp malûlleri ile 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu, 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna göre aylıkları hesaplanarak ödenen veya asayiş ve güvenliğin sağlanması ile ilgili kanunlara göre vazife malûllüğü aylığı bağlananlardan bu Kanun kapsamında çalışanların,

d) 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa göre yaşlılık aylığı bağlananlardan bu Kanun kapsamında çalışanların,

ve sonradan çalışmaya başlayacakları almakta oldukları emeklilik veya vazife malûllüğü aylıkları kesilmez. Bunlar hakkında sadece iş kazası ve meslek hastalığı sigortası hükümleri uygulanır.

3713 sayılı Kanununa göre vazife malûllüğü aylığı almakta olanlar, sınıf veya görev değiştirerek çalışmaya devam eden iştirakçiler ile aynı Kanun kapsamına giren olaylar sebebiyle vazife malûllüğü aylığı alan ve bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışan veya daha sonra çalışmaya başlayan er ve erbaşların, bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra müracaat tarihlerini takip eden aybaşından itibaren bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre görevlerinden ayrılmasına gerek kalmaksızın alınacak emekliye sevk onayına istinaden vazife malûllüğü aylıkları bağlanarak ödenir. Bu kapsamda olup da görevlerinden emekliye ayrılanlar hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır.

Ancak, birinci fıkrada sayılanlardan;

a) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışanlar için sosyal güvenlik destek primi oranı 80 inci maddeye göre tespit edilen prime esas kazançlar üzerinden 81 inci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen prim oranlarına yüzde 30 oranının eklenmesi suretiyle bulunan toplamdır. Yüzde 30 oranının dörtte biri sigortalı, dörtte üçü işveren hissesidir. Bu kapsamda sayılan kişilerden sosyal güvenlik destek

primine tabi olanların prim ödeme yükümlüsü bunların işverenleridir. Bunlar hakkında sadece iş kazası ve meslek hastalığı sigortası hükümleri uygulanır.

b) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (3) numaralı alt bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarından alınacak belgelerle doğrulamak kaydıyla faaliyette bulunulmadığına ilişkin süreler hariç olmak üzere çalışılan süreleri için, sosyal güvenlik destek primi oranı olarak bu Kanunun 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendinde belirtilen hükümler uygulanır.”

MADDE 4- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 67 - Bu Kanunun 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi ve geçici 14 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca tahakkuk ettirilmiş sosyal güvenlik destek primi alacakları terkin edilir.”

MADDE 5- Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6- Bu kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.